

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2020
sporządzone zgodnie z art.179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu
rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2020.poz. 821)

I. Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny

W dniu 17.10.2018r. Rada Gminy Oświęcim uchwałą nr LIII/571/18 uchwaliła „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim na lata „2019 - 2021”. Odbiorcami w/w programu są rodziny z dziećmi z terenu Gminy Oświęcim, głównie dysfunkcyjne i niewydolne wychowawczo. Działania profilaktyczne programu są kierowane do całej społeczności Gminy Oświęcim. Koordynatorem programu jest Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W roku 2020 ilość działań wykonywanych w ramach w/w Programu została zdeterminowana ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego związanym z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 i zagrożeniem pojawiania się choroby zakaźnej COVID -19.

Działania asystenta rodziny

W roku 2020r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu było zatrudnionych 2 Asystentów Rodziny w wymiarze 2,0 etatów.

W 2020 roku asystenci pracowali w 22 rodzinach, obejmujących 70 osób, w tym 38 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2020 roku usługami asystenta rodziny było objętych 19 środowisk.

W związku z obostrzeniami spowodowanymi zagrożeniem epidemicznym od 16 marca 2020 kontakt asystentów z rodzinami został ograniczony w głównej mierze do kontaktu telefonicznego. W celu pozostawania w kontakcie z rodzinami utworzono konto w aplikacji Messenger służące do wideo-rozmów, konsultacji online oraz pomocy zdalnej w nauce. W uzasadnionych przypadkach dotyczących złożonych sytuacji w rodzinie miały miejsce wejścia asystenta rodziny w środowisko z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wg sołectw w 2020

L.p.	Sołectwo	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Babice	3	6
2.	Broszkowice	3	3
3.	Brzezinka	1	1
4.	Grojec, Łazy	6	10
5.	Pławy	1	1
5.	Poręba Wielka	2	4
6.	Rajsko	2	4
7.	Włosienica	3	7
8.	Zaborze	1	2
	RAZEM	22	38

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu

W ramach wykonywanych obowiązków, asystenci współpracowali między innymi z instytucjami takimi jak:

- placówki oświatowe,
- służba zdrowia (Poradnia Zdrowia Psychicznego w Oświęcimiu, Oddział Psychiatryczny w Powiatowym Szpitalu w Oświęcimiu, Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku, Szpital Uniwersytecki w Krakowie, położne i pielęgniarka ze ZLA w Oświęcimiu),
- Zespół Kurateli Sądowej w Oświęcimiu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu,
- Dom Dziecka w Oświęcimiu
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- Centrum Psychoterapii „Sobrietas” w Oświęcimiu, Poradnia Odwykowa ZZOZ w Oświęcimiu
- nieodpłatna pomoc prawna Kancelaria Actio i darmowe porady prawne w Starostwie Powiatowym w Oświęcimiu
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Oświęcimiu,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Oświęcim
- towarzyszenie rodzinom podczas wizyt w instytucjach (m.in. Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, ZUS w Oświęcimiu, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu).

Tabela 2. Problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny:

Lp.	Kryterium dyspanseryjne	Ilość rodzin, w których występował dany problem
1.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	22
2.	niepełnosprawność	10
3.	długotrwała choroba	8
4.	uzależnienie od alkoholu	8
5.	ubóstwo	5
6.	bezrobocie	5
7.	choroba psychiczna	4
8.	wielodzietność	3
9.	przemoc w rodzinie	1
10.	potrzeba ochrony macierzyństwa	1

Zródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu

W rodzinach objętych usługą asystenta rodziny występowały również inne dodatkowe problemy, które w istotny sposób wpływały na funkcjonowanie rodzin.

Tabela 3. Dodatkowe problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

L.p.	Kryterium	Ilość rodzin, w których występował dany problem
1.	ograniczona władza rodzicielska nad dziećmi	11
2.	problemy finansowe, znaczne zadłużenia	9
3.	znaczny konflikt między małżonkami lub członkami rodziny	7
4.	problemy dzieci w nauce	7
5.	podejrzenie uzależnienia od alkoholu	5
6.	rodzina w trakcie rozvodu	3
7.	pozbawienie władzy rodzicielskiej	3
8.	nakaz sądu odnośnie objęcia usługą asystenta rodziny	3
9.	zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka	2
10.	dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2
11.	dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	1
12.	opieka tymczasowa	1

Zródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu

W ramach współpracy z rodziną, asystenci podejmowali m.in. działania:

- 1) motywowanie do systematycznego sprzątania mieszkania i utrzymywania porządku,
- 2) trening higieniczny – kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i higienę
- 3) monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci rodzin objętych asystenturą poprzez stały kontakt z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, udział w spotkaniach organizowanych w szkołach, wspólne odrabianie zadań domowych z dziećmi oraz pomoc w trudnościach szkolnych,
- 4) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (sporządzanie CV klientów, przekazywanie aktualnych ofert pracy, mobilizowanie do kontaktów z pracodawcami),
- 5) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (m.in. wsparcie w pisaniu pozwu o ustanowienie alimentów, wniosku o rozwód, podwyższenie alimentów, czy prawne uregulowanie kontaktów z dziećmi, towarzyszenie podczas porad prawnych),
- 6) łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych,

- 7) udzielanie wsparcia emocjonalnego klientom w trudnych sytuacjach życiowych,
- 8) pomoc w znalezieniu rozwiązań kompromisowych sytuacji problemowych,
- 9) kształtowanie u członków rodziny pozytywnej samooceny oraz wiary we własne możliwości i poczucia sprawstwa,
- 10) pomoc w poszukiwaniu mieszkania,
- 11) wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez edukację w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich, stawiania wymagań, granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród,
- 12) zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań dzieci (gry planszowe, zabawy z wykorzystaniem artykułów plastycznych),
- 13) trening komunikacji interpersonalnej,
- 14) trening budżetowy,
- 15) poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym,
- 16) wypracowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinie,
- 17) pomoc w ustaleniu podziału obowiązków domowych i planu dnia,
- 18) mobilizowanie do utrzymywania abstynencji,
- 19) motywowanie do systematycznego leczenia psychiatrycznego (stosowanie się do zaleceń lekarzy, pozostawanie w stałym kontakcie z lekarzem prowadzącym),
- 20) odpowiadanie na bieżące problemy rodziny,
- 21) pozostawanie w stałym kontakcie z prowadzącym rodzinę pracownikiem socjalnym i kuratorem rodzinnym w celu bieżących konsultacji, wymiany informacji oraz planowania dalszej współpracy i inne.

W ramach integracji środowiskowej oraz tzw. „wyjścia z domu” zaproponowano rodzinom, w których są dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, udział w wystawie „Alicja w Krainie Czarów, Ogród Świąteł” w Krakowie. Wzięto pod uwagę kryterium wiekowe dziecka (3-7 lat). Łącznie z możliwości obejrzenia wystawy skorzystało 29 rodzin, 116 osób w rodzinach.

Koszty zorganizowania wycieczki wyniosły 2.755,00 zł.

Asystenci rodziny uczestniczyli w roku 2020 w szkoleniach:

- Udział w Forum Asystentów Rodziny z terenu powiatu oświęcimskiego (Chelmek 20.01.2020.). Spotkania w ramach Forum asystentów rodziny z terenu powiatu oświęcimskiego miały miejsce 1 raz w roku i miały charakter wymiany doświadczeń, koleżeńskej superwizji,
 - Szkolenie „Uzależnienie od alkoholu, współuzależnienie oraz rodzina z problemem alkoholowym” 24-25.09.2020r.,
 - Szkolenie „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach - poziom zaawansowany, październik 2020 - styczeń 2021,
 - Udział w bezpłatnych webinarach o tematyce psychologicznej i pedagogicznej
 - Zapoznawanie się z fachową literaturą oraz czasopismami z zakresu pracy z dzieckiem i rodziną,
-
- Superwizja w siedzibie Ośrodka prowadzona przez specjalistę - psychologa: (31.01.2020, 13.03.2020, 26.05.2020, 25.08.2020, 23.10.2020, 15.12.2020) 6 spotkań po 4h: łącznie 24 h superwizji.

W roku 2020 koszty realizacji usługi asystenta rodziny wyniosły łącznie 104.913,71 zł.

Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych,

W roku 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt ósemki dzieci w rodzinach zastępczych:

2) dziecko umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej dnia 09.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2020r.- 31.12.2020r.: 4.414,00zł,

3) dwoje dzieci umieszczonych w spokrewnionej rodzinie zastępczej dnia 10.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dzieci wyniosły za okres od 01.01.2020r.- 31.12.2020r.: 8.468,00zł,

4) dwoje dzieci umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej dnia 05.03.2018r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dzieci wyniosły za okres od 01.01.2020r. - 31.12.2020r.- 25.103,41 zł,

5) dziecko umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej dnia 21.05.2018r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dziecka wyniosły za okres od 21.05.2020r.- 31.12.2020r. – 3519,24 zł.

6) dwoje dzieci umieszczonych w spokrewnionej rodzinie zastępczej dnia 04.09.2020r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dzieci wyniosły za okres od 04.09.2020r.- 31.12.2020r.: 541,30 zł,

Łączna kwota obciążeń za rok 2020: 42.045,95 zł

Współfinansowanie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych tj. domach dziecka

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał częściowy koszt pobytu 3 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych (domach dziecka):

1) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 23.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2020r. - 31.12.2020r.: 27.855,43 zł,

2) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 30.01.2019r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 30.01.2020r. - 30.12.2020r.: 15.860,93 zł,

3) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 01.08.2019r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2020r. - 31.12.2020r.: 10.231.08 zł.

Łączna kwota obciążeń za rok 2020: 53.947,44 zł

Rodziny wspierające

W celu uruchomienia usługi rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych na tablicy informacyjnej w siedzibie GOPS oraz na stronie internetowej Ośrodka widnieją informacje o poszukiwaniu rodzin wspierających. Powyższe informacje zawierają zasady współpracy z w/w rodzinami a także zakres możliwości pomocy dla nich. W 2020 roku nie współpracowano z żadną rodziną wspierającą.

W celu poprawy funkcjonowania rodzin, z których dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej oraz w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub podjęcia pracy z asystentem rodziny pracownik socjalny terenowy pracuje z rodziną biologiczną dziecka. Powyższe działania polegają na monitorowaniu sytuacji rodziny, wspieraniu rodziców w działaniach mogących się przyczynić do powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Z powyższych działań są sporządzane notatki służbowe. W 2020 roku pracownicy socjalni współpracowali z dwiema rodzinami biologicznymi.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Asystent rodziny podejmuje działania w celu monitorowania sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu

funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Działając na podstawie art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny gromadzi dane dotyczące dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, wyłączając dzieci z rodzin objętych stałą pomocą Ośrodka. Dane ustala się z informacji uzyskanych z placówek oświatowych, od kuratorów, pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Wykaz obejmuje takie informacje jak: imię i nazwisko dziecka, data jego urodzenia, dane rodzica, adres zamieszkania, nr telefonu. Po zebraniu w/w informacji sporządza się listę dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. Powyższe dane aktualizuje się raz w roku, na początku roku kalendarzowego. Asystent rodziny w pierwszym kwartale roku dokonuje rozeznania dotyczącego bieżącej sytuacji rodziny (rozmowa telefoniczna, wizyta w środowisku). W przypadku powzięcia niepokojących informacji dotyczących sytuacji dziecka i rodziny asystent rodziny sporządza notatkę służbową, którą przekazuje Dyrektorowi Ośrodka.

Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni kontaktowali się telefonicznie z przedstawicielami oświaty (dyrektor, wychowawca, pedagog). Odbyło się 6 spotkań z udziałem przedstawicieli Ośrodka:

- 3 spotkania Szkoły Podstawowe (Zaborze, Włosienica),
- 3 spotkania Szkolny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

Ponadto sporządzono pisma do następujących instytucji: placówki oświatowe, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie oraz Sądu Rodzinnego.

II. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

W celu wzmocnienia rodzin w pełnieniu ról rodzicielskich i społecznych wskazana jest realizacja działań:

- 1) poradnictwo dla rodzin osób chorych psychicznie, które nie radzą sobie z trudnym problemem występowania choroby psychicznej w rodzinie,

2) poradnictwo dla rodziców dzieci sprawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze,

3) uruchomienie, w uzasadnionych przypadkach, usługi rodzin wspierających,

4) integracja społeczna rodzin objętych usługą asystenta (zorganizowanie wyjazdu lub imprezy integracyjnej w celu lepszego poznania się rodzin objętych usługą asystenta, integracji środowiska lokalnego itp.)

5) zlecenie NGO zadania „udział dzieci z Gminy Oświęcim w zajęciach placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie specjalistycznej”

Grojec, dnia 04.03.2021r.

Sporządziła: Ewa Kinalska